

Ons Marieke Kinderopvang

Aan het College en de Raad
Van de gemeente Woensdrecht
Huijbergseweg 3
Postbus 24
4630 AA Hoogerheide

Betreft: Afkeuring Onderwijsachterstandenbeleid

Huijbergen, 15 september 2020

Geacht College en Raad,

In de afgelopen 15 jaar hebben de scholen, peuterspeelzalen en alle in deze gemeente aanwezige kinderopvangorganisaties, o.a. door intensief met elkaar samen te werken, zeer veel bereikt op het gebied van onderwijsachterstand-bestrijding en ontwikkeling van de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE).
Door de beschikbare budgetten effectief in te zetten op deelaspecten die door alle samenwerkende partners en de gemeente werden gedragen, worden nagenoeg alle kinderen die extra ontwikkelingsondersteuning nodig hebben reeds bereikt en worden zij ook allemaal al maximaal ondersteund. Door alle gezamenlijke inspanning is er op curatief gebied nauwelijks nog verbetering mogelijk.
De nog te behalen winst dient mijn inziens dan ook gezocht te worden in investeringen in de preventieve sfeer (m.n. specifieke opleidingen en trainingen van medewerkers) en bieden van individueel maatwerk aan kinderen die dat nodig hebben.

Naar aanleiding van de aankondiging van de nieuwe regelgeving omtrent het bestrijden van onderwijsachterstanden, waarbij sprake zou zijn van een uitbreiding van het aantal VVE-uren van 10 naar 16 uur per week, heeft de gemeente in eerste instantie aan de kinderopvangorganisaties gevraagd hoe zij dat zouden kunnen invullen zodat dit meegenomen kon worden in het nieuw op te stellen Beleids- en Uitvoeringsplan voor de VVE in de komende jaren.
Terwijl dit onderlinge overleg gaande was, besloot het College plotseling om voor het opstellen van het beleidsplan een extern adviesbureau in te huren. Dit adviesbureau (Oberon) had al een kant en klaar beleidsplan liggen dat zij al bij een groot aantal gemeenten zouden implementeren. In dit kader is het van belang te weten dat de meeste gemeenten op gebied van bestrijding van ontwikkelingsachterstanden nog lang niet zo ver zijn als wij.
Om draagvlak voor hun gestandaardiseerde beleidsplan te organiseren werden bij alle betrokken partijen interviews afgenomen die vervolgens al trechterend uitmondden in de conclusie dat hun beleidsplan paste bij deze gemeente…

Omdat de verslagen van de interviews (m.n. bij Ons Marieke) nogal 'gekleurd' waren, bijvoorbeeld door hun eigen visie (onterecht) als onze wens te notuleren en uitspraken die niet pasten in hun plaatje weg te laten zoals onze wens om meer ruimte te creëren voor het kunnen ontwikkelen van maatwerk-instrumenten en de inzet van een aanzienlijk deel van het budget voor investeringen in de preventieve sfeer, heb ik in september 2019 namens Ons Marieke onze bezwaren kenbaar gemaakt (zie bijgaand mailbericht).
Deze bezwaren werden toen ook volledig onderschreven door 2 andere minder grote kindercentra.

Hoewel het nagenoeg identieke concept-beleid van vorig jaar (aan ons opnieuw aangeboden op 7 juli j.l. en voor 99% het nu voorliggende beleidsvoorstel) nog inhoudelijk zou worden besproken in het LEA-overleg (gemeente met school- en kinderopvangbesturen), heeft dat pas plaatsgevonden op 7 september j.l. en bleek er geen ruimte meer te zijn voor een inhoudelijke discussie.
In het 'nieuwe' concept-beleid was slechts 1 zinnetje toegevoegd die het College de mogelijkheid geeft een marginaal deel van het budget aan te wenden voor gezamenlijke investeringen die voor alle partijen (dus ook voor de niet als gesubsidieerde voorziening geregistreerde kindercentra) beschikbaar kunnen worden gesteld. Omdat hierbij geen kaders zijn gesteld kan het College deze bevoegdheid in principe eenzijdig en willekeurig toepassen. Het lijkt daarom meer een zoethoudertje om sommige partijen binnen boord te houden.
Hier ligt mijn inziens een gemiste kans omdat hier ruimte gemaakt had kunnen worden voor gezamenlijk gedragen projecten waar alle partijen (en dus alle kinderen) van zouden kunnen profiteren. Naar mijn idee had dat best 20 tot 25% van het totale budget mogen zijn.

Van alle overige aangedragen en beargumenteerde ideeën, bezwaren en andere opmerkingen is niets terug te vinden in het voorliggende beleidsstuk en heeft hierover ook geen terugkoppeling plaatsgevonden (of m.a.w. alle opmerkingen zijn volledig genegeerd).

Gevolg van dit alles is nu dat bij dit nieuwe beleid de bijna verdubbeling van het Onderwijs Achterstands-budget met ca. € 200.000,- voor het overgrote deel terecht gaat komen bij 1 partij die, gezien de al bereikte resultaten in de afgelopen jaren, hiermee relatief weinig kwaliteitsverbetering tot stand kan brengen. Het grootste deel van het extra budget zal daardoor waarschijnlijk in 'de grote pot' terechtkomen.
Daarnaast sluit dit beleids- en uitvoeringsplan de (kleinere) kindercentra uit voor subsidie als zij om een onbelangrijke technische reden niet aan alle criteria van de extra regeltjes (o.a. aparte groep 2-3 jarigen in een aparte ruimte) kunnen voldoen of vanuit hun (bewezen) ontwikkelingsvisie daar niet aan willen voldoen omdat zij met een andere benadering en/of in een andere setting betere resultaten kunnen bereiken.
De consultatiebureaus bevestigen met regelmaat ook de effectiviteit van deze onderscheidende werkwijze.

In veel gevallen zijn de benodigde uren voor extra-ontwikkelingsstimulansen ook via een andere weg te financieren, bijvoorbeeld via de kinderopvangtoeslag of de gemeentelijke variant daarvan (gemiddeld 80% van de kosten). Indien die ruimte benut zou worden zou nagenoeg de helft van het totale OA-budget beschikbaar kunnen komen voor door de scholen, opvanginstellingen en relevante specialisten te ontwikkelen nieuwe maatwerk-instrumenten en preventieve scholingsmogelijkheden voor de medewerkers. Daarmee zouden dan zowel de kinderen die extra ondersteuning nodig hebben extra kunnen worden geholpen als alle andere kinderen in de preventieve sfeer.

Met het voorliggende beleidsplan kiest het College de komende jaren voor een eenzijdige benadering m.b.t. de bestrijding van onderwijsachterstanden die leidt tot 'eenheidsworst' en die op den duur wordt uitgevoerd door nog maar 1 partij. Daarnaast wordt geen rekening gehouden met de reeds behaalde resultaten in de afgelopen jaren en de partijen die daar mede aan hebben bijgedragen, worden kansen voor nieuwe veelbelovende ontwikkelingen onbenut gelaten en worden vooral kleinere partijen uitgesloten voor de subsidiemogelijkheden.
Door 1 partij ruimschoots te subsidiëren en anderen niet of minimaal ontstaat bovendien een vorm van concurrentievervalsing.
Verder dient nog te worden opgemerkt dat kinderen die niet via de gemeentelijke subsidieruif worden geholpen uit beeld kunnen raken waardoor er geen goede monitoring van (potentiële) achterstandskinderen meer kan plaatsvinden.

Op dit moment voldoet Ons Marieke nog aan alle kwaliteitseisen en staan wij ook geregistreerd als gesubsidieerde voorschoolse voorziening (zogenaamd 'vinkje aan').
Met dit nieuwe beleid wordt dat een stuk moeilijker in de toekomst en voorzien wij dat wij op enig moment om 'technische reden' zullen moeten afhaken.
Dat wil overigens niet zeggen dat de kinderen er bij ons dan minder goed vanaf komen maar dat wij alle eventueel benodigde extra's uit eigen middelen zullen moeten bekostigen.
Overigens geldt dat voor de kleinere kindercentra toch al omdat het aantal kinderen met een (potentiële) ontwikkelingsachterstand meestal zo klein is dat met de daarvoor te verkrijgen subsidie geen substantiële investeringen gedaan kunnen worden. Daarnaast is nog de vraag of alle aan de subsidie verbonden verplichtingen (administratieve werklast, rapportages, maken prestatie afspraken, deelname aan diverse overlegvormen) wel opwegen tegen de subsidiemogelijkheden.
Bij een beleid dat meer gericht zou zijn op maatwerkoplossingen en investeringen in de preventieve sfeer voor iedereen en minder gericht op het inzetten van de beschikbare middelen met een overmaat van vaak niet-relevante regeltjes zouden wij een dergelijke afweging niet hoeven te maken.

Ik raad u aan de consequenties van het voorliggende beleid en de aanwezige alternatieven nog eens goed te bestuderen alvorens hierover een definitief besluit te nemen.
Als materiedeskundige ben ik u daar graag bij van dienst.

BIJLAGE BIJ BRIEF COL+RAAD
M.B.T. OAB DD 15-9-2020

Van:
Verzonden: woensdag 4 september 2019 23:10
Aan: ' Reactie op concept AOB en UVB 2010-2023
CC:
Onderwerp:

Goedemiddag,

Zoals gisteren aangegeven konden we vandaag nog aanvullingen c.q. aanscherpingen aanleveren als reactie op het gepresenteerde Onderwijs-Achterstands-Beleid en bijbehorend Uitvoeringsprogramma.
Naast hetgeen ik gisteren reeds heb ingebracht wil ik nog graag de volgende opmerkingen maken:

1. De titel 'Taal doen we samen' dekt zeker niet de lading:
a. zoals onder paragraaf 1.1 van het Uitvoeringsprogramma vermeld gaat het bij dit AOB ook over andere ontwikkelingsachterstanden op sociaal-emotioneel gebied, cognitieve ontwikkelingen, zelfredzaamheid of motorisch gebied, dus niet alleen taal;
b. indien het beleid alleen betrekking heeft op voorschoolse voorzieningen die in het LRK staan ingeschreven als 'gesubsidieerde voorschoolse voorziening' is er sprake van uitsluiting van voorschoolse voorzieningen die hier om een technische (is een andere dan kwalitatieve!) reden niet aan kunnen voldoen en uitsluiting van kinderen die een dergelijke opvang bezoeken.
Hoewel de titel suggereert dat alle partijen met dit beleid samen aan de slag kunnen is dat dus niet het geval. Met het huidige / voorgaande AOB was dat overigens wel het geval.
Het uitsluiten van voorschoolse voorzieningen is overigens ook in tegenspraak met een van de belangrijkste doelen van het AOB, namelijk een maximale dekking bereiken van kinderen die extra ondersteuning nodig hebben.

2. Met dit AOB en Uitvoeringsprogramma wordt voornamelijk ingezet op curatieve maatregelen die slechts een relatief beperkt aantal kinderen raken.
Omdat veel meer kan worden bereikt door maatregelen in de preventieve sfeer waar alle peuters van kunnen profiteren en waarmee bovendien vaker achterstanden mee kunnen worden voorkomen, zou een dergelijk beleid veel effectiever zijn.

3. Dit AOB leidt binnen de gemeente Woensdrecht tot een monopoly van één gesubsidieerde voorschoolse voorziening wat mogelijk bij wet verboden is.
Conform de in bijlage 2 van het AOB omschreven rol is de gemeente ook wettelijk verplicht tot instandhouding van voldoende en gespreid VVE-aanbod.

4. Uit de financiële paragraaf blijkt dat de beschikbare financiële middelen in de komende jaren verdubbelen. Naast het subsidiëren van nog meer kinderopvanguren via de AOB, die overigens voor een groot deel (gem. 80%) ook via kinderopvangtoeslag bekostigd zouden kunnen worden, zijn er ten opzichte van de huidige ontwikkelings-ondersteunende maatregelen van alle voorschoolse voorzieningen nauwelijks nog verbeteringen mogelijk.
De forse extra investering en voorgenomen besteding zoals opgenomen in dit voorgestane beleid zal daarom nauwelijks tot kwaliteitsverbetering leiden. Sterker nog, vanwege de uitsluiting van alle voorschoolse voorzieningen op één na kan er alleen maar sprake zijn van een verslechtering.

5. In artikel 4 van de subsidieregeling voorschoolse educatie en peuteropvang (bijlage 3 Uitvoeringsprogramma) wordt opgesomd welke kosten door de VE-subsidie worden gedekt: het voldoen aan alle wettelijke eisen, de uitvoering van ve-activiteiten, materialen, coördinatie en management uren, accountantskosten voor de jaarlijkse verantwoording, taakuren voor overdracht, signalering en oudergesprekken, scholing en professionalisering van de pedagogisch medewerkers, kortom alles. Het wordt dus een kwestie van alles of niets. Daarboven krijgen alle locaties 'met een vinkje' bovendien nog een extra bonus van € 3500,- per jaar ... (waarvoor dan nog?)
Bij uitsluiting van de voorschoolse voorzieningen die om technische redenen niet aan enkele wettelijke bepalingen zoals een apart lokaal en een aparte leidster op de groep voor 2- en 3 jarigen (enkel gebaseerd op de oude

peuterspeelzalen en m.i. niet bij de tijd) kunnen voldoen, worden deze voorzieningen in het nieuwe beleid dus niet meer gefaciliteerd en verdwijnt ook elke prikkel om mee te doen aan een gemeentelijk programma, overleg, prestatieafspraken, rapportage etc.
Overigens hoeft dat niet eens ten koste te gaan voor de kinderen omdat alle voorschoolse voorzieningen op dit moment toch wel de expertise in huis hebben om problemen aan te pakken, indien nodig te kanaliseren naar specialisten en direct met de scholen uit te lijnen. Het is m.i. alleen niet fair dat de ene voorziening daar wel rijkelijk voor wordt beloond en de andere niet.

6. Ondanks mijn vele pleidooien met uitgebreide onderbouwing voorziet het voorgestane beleid helaas niet in het bieden van maatwerk waarbij indien nodig gerichte zorg wordt verleend i.p.v. het standaard toekennen van een vaste hoeveelheid gesubsidieerde uren. Soms is een uur per week voldoende en soms zijn 2 dagen te weinig. Het toekennen van een standaard hoeveelheid uren per geval draagt mogelijk meer bij aan het instandhouden van extra (mogelijk zelfs overbodige) capaciteit dan aan het voorkomen c.q. oplossen van ontwikkelingsachterstanden.

7. Tenslotte wil ik nog graag enkele belangrijke passages aanhalen uit het verslag van het door Oberon bij Ons Marieke afgenomen interview in mei j.l. die die blijkbaar niet voorkomen in het standaard verhaal dat door Oberon aan gemeenten wordt geadviseerd.

M.b.t. Ambities en innovaties
• Voor de toekomst zou Ons Marieke graag zien dat er op voorhand voldoende duidelijkheid wordt gegeven over de 'spelregels' en de manier waarop beleid wordt opgesteld en vastgesteld. Dit komt de samenwerking en communicatie ten goede.
• Een **duidelijke beschrijving van VVE-instrumenten en subsidievoorwaarden** en **voor alle partijen eenzelfde soort subsidiering** draagt bij aan het gelijkheidsprincipe dat er niet geheel is sinds de harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang.
•Regie moet bij gemeente liggen. Duidelijke kaders opstellen en daarbinnen moet in ieder geval enige **ruimte zijn voor maatwerk**.

M.b.t. Benodigde veranderingen en 16 uur VVE
• Voor een aanbod van 960 uur VVE in 1,5 jaar tijd zijn er op zich geen belemmeringen. De VVE-uren kunnen gewoon binnen de bestaande locatie en uren aangeboden worden. Ons Marieke zou wel graag duidelijk hebben wat daar precies onder valt en hoe dit in een uurprijs berekend wordt. In de uurprijs moet in principe alles gevat kunnen worden; de ondersteuning, training/opleidingen, extra overleg, instrumenten ed. (n.b. deze zin is geheel voor rekening van Oberon en niet door Ons Marieke verwoord of gewenst. Wij zijn voor meer diversificatie van instrumenten met een daarbij passende bekostiging)
• Ons Marieke ziet graag dat er in het beleid een **duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen preventieve-, signalerings- en curatieve-instrumenten** die kunnen worden ingezet.
• Daarnaast pleit Ons Marieke voor **maatwerk** en **mogelijkheden voor een passend aanbod per kind**.

Het is mijn inziens een gemiste kans om bij het nieuwe beleid nauwelijks rekening te houden met de locale historie, reeds bereikte doelen, inzet en ambitie van alle voorschoolse voorzieningen tot dusver.
Als starre standaardisatie de methode is zal zij haar uiteindelijke doel missen en zal een aantal kinderen daar mogelijk de dupe van worden.
Wij zullen er desondanks alles aan doen om de kinderen in onze opvang te blijven bieden wat ze nodig hebben, met of zonder erkenning, subsidie en/of deelname aan gemeentelijke programma's en rapportagesystemen.

Verzoeke dit bericht ook door te sturen naar Oberon

Namens
Ons Marieke Kinderopvang
en KC De Boerderie